

همیشه‌ری ایران‌شهر

واقعیت سیل

از دروغ‌های شاخدار مجازی تا تصاویر واقعی امداد رسانی در سیستان و بلوچستان

گزارش سیده زهرا عباسی روزنامه‌نگار

بلوچ‌ها انگار خو گرفته باش‌اند به باران‌های تند و سیلابی که پشت‌بندش سیل روانه می‌شود رو به دریا. ذات زمین

و آسمان‌شان است که خشک باشد و وقتی می‌بارد طوری بیبارد که رودها خروش بردارند. اما در این خو گرفتگی، چیزهایی هم هست که هیچ وقت عادت نمی‌شود، مثل اینکه اگر راه و جاده درست داشتند ۸ روز در محاصره آب نمی‌ماندند و اگر سدهای بالادست به وقتش باز می‌شد، این

حجم آب به خانه و زندگی‌شان نمی‌آمد. امروز، هشتمین روز است: هشتمین روز از زمانی که آسمان رحمت گرفت و باران یکباره بارید، اما حجم نداشتن‌های راه و جاده و آبخیزداری و برنامه‌ریزی نگذاشت دلشان خوش شود به این رحم و حالا که زمین‌های کشاورزی‌شان از بین رفته

و خیلی‌ها پیشان باید خانه از نو بسازند، فقط می‌خواهند این آب‌ها زودتر بساطشان جمع شود. ۹ روستا همچنان با آب دست و پنجه نرم می‌کنند؛ کوچک، سبتل دلگان و ۳ روستای کلانی‌ها از توابع بخش مرکزی و سهیل‌قادر بخش ۳ و روستای زگام‌ها از توابع بخش باهوکلان دشتیاری.

نقل قول

فعالیت ۲ سامانه بارشی

پیش‌بینی‌های هواشناسی نشان می‌دهد ۲ سامانه بارشی جدید در راه سیستان و بلوچستان است که اولی سه‌شنبه و چهارشنبه (۱۵ و ۱۶ اسفند) و دومی شنبه آینده (۱۹ اسفند) فعال می‌شود. مدیرکل هواشناسی سیستان و بلوچستان گفت: سامانه اول به قدرت سامانه قبلی نیست، اما سامانه دوم شدت خواهد داشت. محسن حیدری افزود: این سامانه‌ها می‌تواند اثرات سیل را تشدید کند.

نجات مادران باردار

ایرج ضاریان، سرپرست دانشکده علوم پزشکی چابهار: ۶۳ مادر باردار که در مناطق سیلابی سکونت داشتند به مکان‌های امن منتقل و تحت مراقبت هستند. همچنین ۱۴ مادر باردار که به علت بسته بودن مسیرهای ارتباطی در شرایط بحرانی بودند از مناطق بحرانی خارج شده و نجات یافتند.

توزیع آرد در استان

مدیرکل غله سیستان و بلوچستان از ارسال ۳۰ هزار قسری نان به مناطق سیل‌زده می‌گوید: «معمولاً اگر در استان‌های مختلف حادثه‌ای رخ دهد، اعزام می‌شوم و می‌بینم وضعیت چطور است. امداد رسانی در بحران کار سختی است. گاهی امکانات مهربانست ولی مسیرهای دسترسی مسدود است و شما نمی‌توانید وارد منطقه بحرانی شوید. با این حال، مردمان اینجا به قدری روح بزرگی دارند که با تمام سختی‌ها، وقتی می‌بینند امدادگران تلاش می‌کنند، شکرگزار و قدران هستند، در واقع توقعی ندارند و بسیار بی‌توقع هستند.»

خسارت به ۳۷۷ میلیارد ریالی

معاون اداره کل میراث فرهنگی سیستان و بلوچستان گفت: به دلیل شدت بارندگی‌های اخیر تاکنون ۳۷۷ قلع، بنا و بافت تاریخی در استان دچار خسارت شده است. مجتبی سعادتیان افزود: طبق ارزیابی‌های اولیه و اطلاعات واصله از شهرستان‌ها، این بناها از ۱۰ تا ۶۰ درصد خسارت دیده‌اند که امکان افزایش این آمار نیز وجود دارد.

محمود مولایی روزنامه‌نگار

این مردم، توقعی ندارند

گفت‌وگو با محمد کیادی، امدادگر حاضر در مناطق سیل‌زده سیستان و بلوچستان درباره امداد رسانی به مردم

محمد کیادی، امدادگری که از سوی سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر در مناطق سیل‌زده سیستان و بلوچستان حضور دارد، از صوری مردم منطقه حیرت‌زده است. او که بیشتر از ۲۰ سال است به عنوان امدادگر در مواقع بحران در استان‌های مختلف کشور حضور داشته است به همشهری می‌گوید: «آن موضوعی که نسبت به مأموریت‌های ما در استان‌های دیگر متفاوت است، نوع نگاه مردم استان سیستان و بلوچستان است. مردم در مقابل سختی‌ها واقعا صبور هستند. تاب‌آوری‌ای که در مردم این استان دیدم، واقعا عجیب و جالب بود، اینکه مردمان این منطقه روح بسیار بزرگی دارند و در مقابل سختی‌هایی همچون سیل صبور هستند.»

کودکانی با دل‌های بزرگ

او عنوان می‌کند: «ما وقتی بسا بالگرد وارد روستاهایی که سیل راه‌های ارتباطی آنها را بسته بود، می‌شدیم، کودکان با پای برهنه در زمین گل‌آلود به استقبال ما می‌آمدند. آنها بسیار مهربان بودند و از بزرگ و کوچک خیلی قدر دان بودند. مردم اینجا با تمام سختی‌هایی که در زندگی خود دارند، آدم‌های بسیار بزرگ و مهربانی هستند و قلب بزرگی دارند. این موضوع برای من درس بزرگی است.»

کیادی می‌گوید: «با وجود فقر و تنگدستی، وقتی بسته‌های غذایی را در اختیار مردم قرار می‌دهیم، خیلی برخورد متفاوتی دارند. یعنی آدم‌های پرخاشگری نیستند و مطالبه‌گری نمی‌کنند و شکرگزار هستند. وقتی به آنها کمک می‌کنید، از شما تشکر می‌کنند. وقتی متوجه می‌شدند که امدادگران تهران، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، کرمان و... در مناطق سیل‌زده حضور پیدا کرده‌اند، دوست داشتند اعضای تیم ما را مهمان کنند. منطقه سیل‌زده است اما مردم اصرا می‌کنند شب را در خانه ما سر کنید. می‌گویند پیش ما بمانید و دور هم غذایی می‌خوریم یعنی نخستین چیزی که به ما می‌گویند همین است. مردمان سیستان و بلوچستان مردمی بزرگ و شریف هستند.»

کار سخت امداد رسانی در بحران

او با اشاره به اینکه از سوی سازمان امداد و نجات تهران به مناطق سیل‌زده رفته است، می‌گوید: «معمولاً اگر در استان‌های مختلف حادثه‌ای رخ دهد، اعزام می‌شوم و می‌بینم وضعیت چطور است. امداد رسانی در بحران کار سختی است. گاهی امکانات مهربانست ولی مسیرهای دسترسی مسدود است و شما نمی‌توانید وارد منطقه بحرانی شوید. با این حال، مردمان اینجا به قدری روح بزرگی دارند که با تمام سختی‌ها، وقتی می‌بینند امدادگران تلاش می‌کنند، شکرگزار و قدران هستند، در واقع توقعی ندارند و بسیار بی‌توقع هستند.»

محمد کیادی معتقد است که خطرات بسیاری از بودن در کنار این مردمان دارد و اضافه می‌کند: «برای امداد رسانی وارد روستایی شدیم، پیرمردی به سمت من آمد که ظاهر ایش سفید منطقه بود. از ما پرسید که از کجا آمده‌اید و وقتی متوجه شد از تهران رفته‌ایم، مرا در آغوش گرفت و گفت الان شب و تاریک است و همین جا بمانید. به ما می‌گفت که این همه راه، چرا از تهران به اینجا آمده‌اید؟ خودش نیازمند بود و وقتی بسته غذایی می‌دادیم، مدام می‌گفت خدا شما را حفظ کند در حالی که ۲۷ این پیرمرد بر اثر سیل تلف شده بودند و چیزی به آن صورت نداشت. یعنی با تمام نداری، در خانه‌اش برای ما باز بود و سفره‌اش پهن.»

کیادی همچنان در مناطق سیل‌زده سیستان و بلوچستان مشغول امداد رسانی است. در حال حاضر مشکلات سیل در شهرستان‌های قصرقند، دشتیاری و چابهار برطرف نشده است، به همین دلیل، امدادگران امروز است که به‌طور مستمر در این مناطق حضور دارند و امروز سه‌شنبه (۱۵ اسفند ماه) در روز نهم نیز به فعالیت‌های امداد رسانی خود ادامه می‌دهند. کیادی می‌گوید: «تا زمانی که بحران در تمام مناطق سیل‌زده سیستان و بلوچستان برطرف نشود، همین‌جا هستیم و به امداد رسانی ادامه می‌دهیم.»

اولویت‌ها چیست؟

بهداشت
یکی از مهم‌ترین مواردی که سیل‌زدگان از روزهای ابتدایی مطرح می‌کنند تخریب سرویس‌های بهداشتی روستاست. مشاهده‌های میدانی هم نشان می‌دهد تخریب‌ها موجب ریختن فاضلاب به سیلاب شده و همین شرایط بهداشتی را سخت کرده است که می‌تواند زمینه بروز بیماری‌های عفونی و پوستی به‌ویژه برای کودکان شود.

وسایل گرمایشی
سیستان و بلوچستان گرمسیر است، اما همین استان گرمسیر هم حالا که سیل آمده و طوبیت بالاست، شب‌های سردی دارد به‌خصوص اینکه مردم عادت به سرما هم ندارند. همین است که یکی از مهم‌ترین نیازهای روستاییان وسایل گرمایشی است به‌ویژه اینکه برقی هم در برخی مناطق هنوز قطع بوده و کار را سخت کرده است.

بازگشایی راه‌ها
راه ارتباطی بسیاری از مناطق بازگشایی شده اما هنوز راه ارتباطی ۹ روستا بسته است و همین موجب شده مردم نتوانند تردد کنند. مشاهده‌های خبرنگار همشهری هم نشان می‌دهد حتی در مناطقی که راه بازگشایی شده و آب فروکش کرده قایق نمی‌توانند تردد کنند و به‌خاطر گل و لای هم ماشین‌ها راه به جایی نمی‌برند.

آموزش
پای امدادگران روان‌درمانگر هم به مناطق سیل‌زده باز شده، اما در گیرودار سیل جای خالی آموزش و فرهنگ‌سازی هم به چشم می‌آید. آموزش‌هایی که به اهالی توضیح دهد آب ترکیب شده با فاضلاب می‌تواند منشأ بیماری‌های خطرناکی باشد و نه باید به آن دست زد و نه در آن چیزی شست یا مواردی از این دست که در اوضاع بحرانی کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد.

۸ روز امداد رسانی

نیروهای امداد رسان

تیم امدادی	۲۰۰
نیرو	۲۱۹۱
خوردوری عملیاتی	۳۲۱
بالگرد	۲

مناطق چابهار، قصرقند و دشتیاری

خانوار امداد رسانی	۴۱۵۳
اسکان خانوار	۶۶۳
سورتی پرواز	۳۵
منطقه	۳

محموله‌های ارسالی سپاه

میلیارد ریال	۱۵
محموله	۲۸
گروه جهادی	۳۵
اعزام بالگرد	۲

توزیع وسایل

چادر امدادی	۶۵۳
پتو	۳۳۰۰
والور	۱۰۰
بخاری برقی	۲۰۰۰

مهم‌تر از سیل

راه
توسعه زیرساخت بزرگراهی از سال ۱۳۷۵ در کشور آغاز شد، اما این روند در سیستان و بلوچستان از سال ۱۳۸۲ شروع شد که البته در همه این سال‌ها با اعتبارات حداقلی تقریباً هیچ کاری پیش نرفت؛ یک عقب‌ماندگی تاریخی در حوزه راه که به وقت سیل بیشتر به چشم می‌آید. روستاییان می‌گویند ماه راه درست و حسابی نداریم و آن هم که داریم موقع سیل زیر آب می‌رود و همین می‌شود که هم امداد رسانی طول می‌کشد و هم بازگشایی مسیرها.

آبخیزداری
سیستان و بلوچستان با ۱۷۵۱ روستا بیشترین تعداد روستای دارای مشکل آب آشامیدنی را در میان استان‌های کشور دارد؛ با این شرایط اما اغلب بارندگی‌های شدید در این استان به سیل تبدیل و روانه دریا می‌شود. آبخیزداری، سدسازی و آبخیزداری یکی از مهم‌ترین نکاتی است که این روزها مطرح می‌شود. حال سوال این است که این حجم از آب باران طی روزهای گذشته در استانی که با خشکسالی شدید دست و پنجه نرم می‌کند کجا رفت؟

تجهیزات
اروز از سیل می‌گذرد و ۹ روستا همچنان در محاصره‌اند. مشاهده‌های میدانی خبرنگار همشهری نشان می‌دهد وضعیت حالا به گونه‌ای است که نه قایق و بالگرد می‌تواند به روستا تردد کند و نه خودروهای معمولی کاری از دستشان برمی‌آید. هلال احمر هم از آفرودسواران خواسته بود به کمک بیایند. اهالی می‌گویند منطقه سیل خیز است و اگر ماشین‌الات مورد نیاز تدارک دیده شود، هر بار محاصره مردم در سیل این اندازه طولانی نمی‌شود.

ارتباطات
سیستان و بلوچستان زیرساخت‌های ارتباطی ضعیفی دارد که موقع کرونا و مجازی شدن مدرسه و دانشگاه حساسی خودش را نشان داد. حالا هم که سیل آمده، این موضوع بار دیگر مطرح می‌شود که دسترسی بسیاری به ارتباطات آفندر ضعیف است که ممکن است همه هشدارهای مورد نیاز هواشناسی را دریافت نکنند و دیگر اینکه، راه ارتباطی‌شان برای ارائه گزارش خسارت جانی و مالی و نیازهایشان مسدود است.

